

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ
АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради ХДАЕУ
протокол від 28.08.2026 року № 16

Введено в дію:

наказ від 28.08.2026 р. № 29/ОД

ПОРЯДОК

**розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного
плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі
(академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких)
особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти
або присвоєно вчене звання**

м. Кропивницький-2026

1. Загальні положення

1.1. Порядок розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності (далі – Порядок) регламентує процедуру розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності під час здійснення освітньо-наукової діяльності педагогічними, науково-педагогічними, науковими працівниками, вченими, здобувачами освіти, вступниками, експертами та організаторами конкурсів, а також адміністративно-управлінським персоналом у Херсонському державному аграрно-економічному університеті (далі – ХДАЕУ), зокрема гарантії дотримання прав учасників освітнього процесу та вчених під час розгляду таких повідомлень, порядок прийняття рішень про застосування до особи заходів реагування на порушення академічної доброчесності та порядок оскарження таких рішень.

1.2. Порядок розроблено з метою забезпечення неупередженого, прозорого, своєчасного й конфіденційного розгляду повідомлень про можливі порушення академічної доброчесності та у відповідності до вимог Конституції України, Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року № 4742-IX (далі – Закон №4742-IX), Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», інших нормативно-правових актів України, прийнятих на їх виконання, Кодексу академічної доброчесності ХДАЕУ; Положення про академічну доброчесність та етику академічних взаємовідносин ХДАЕУ.

1.3. Цей Порядок визначає:

процедуру розгляду Університетом освіти, науковою установою ХДАЕУ (далі – Університет), його уповноваженим органом, повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання.

процедуру розгляду рішення Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – НАЗЯВО) про встановлення (невстановлення) наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі присуджено науковий ступінь, присвоєно вчене звання;

процедуру розгляду скарги на рішення уповноваженого органу Університету) до вищого колегіального органу управління (Вченої ради, педагогічної ради, наукової ради тощо) відповідного Університету.

1.4. Університет приймає рішення про позбавлення або відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого звання за результатами розгляду повідомлення про порушення академічної

доброчесності відповідно до Законів України «Про академічну доброчесність» (далі – Закон №4742-IX), «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Порядку присудження та позбавлення наукового ступеня доктора наук, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 листопада 2021 р. № 1197 (далі – Порядок 1197), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Університету закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (далі – Порядок 44), Порядку здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва та навчання в асистентурі-стажуванні, постановою Кабінету Міністрів України від 24 жовтня 2018 р. № 865, Порядку скасування рішення про присудження ступеня вищої освіти та присвоєння відповідної кваліфікації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2021 р. № 897, Порядку присвоєння вчених звань науковим і науково-педагогічним працівникам, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2016 №13, цього Порядку та інших внутрішніх актів Університету.

1.5. Університет за правилами цього Порядку забезпечує розгляд:

- уповноваженим органом повідомлення з доказами, що свідчать про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі, на підставі та/або з урахуванням якого особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання;

- уповноваженим органом рішення НАЗЯВО про встановлення (невстановлення) наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі присуджено науковий ступінь, присвоєно вчене звання;

- Вченою радою Університету скарги на рішення уповноваженого органу Університету про позбавлення особи наукового ступеня, та/або вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням академічного твору (академічних творів), в якому (яких) НАЗЯВО було встановлено наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації або про відмову у позбавленні особи наукового ступеня, та/або вченого звання у разі невстановлення НАЗЯВО наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі та/або з урахуванням якого (яких) присуджено науковий ступінь, присвоєно вчене звання.

1.6. Уповноваженим органом Університету з розгляду повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в

академічному творі (академічних творах) на підставі чи з урахуванням якого (яких) особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання є Комісія з академічної доброчесності Університету (далі – Комісія).

1.7. Комісія Університету розглядає повідомлення про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі, на підставі та/або з урахуванням якого особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання цим Університетом, або у випадку отримання повідомлення від НАЗЯВО на підставі Закону України «Про академічну доброчесність» та у порядку, ним затвердженим, відповідно до норм, затверджених цим Порядком.

II. Подання повідомлення

2.1. Повідомлення з доказами, що свідчать про ознаки наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації в академічному творі, на підставі та/або з урахуванням якого особі було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання, може бути подано до Комісії будь-якою особою, яка має такі докази.

2.2. У повідомленні зазначається:

- 1) найменування Університету, до якого подається;
- 2) прізвище, ім'я, по батькові (у разі наявності) особи (повне найменування юридичної особи), яка подає скаргу (далі – заявник), її контактні дані (адреса, номер телефону, адреса електронної пошти);
- 3) інформація про рішення, яким присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти або присвоєно вчене звання, що приймалося на підставі чи з урахуванням академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається;
- 4) бібліографічний опис академічного твору, повідомлення про академічний плагіат, фабрикацію, фальсифікацію в якому подається; контактні дані автора академічного твору (за наявності такої інформації в заявника);
- 5) URL-адреса вебсторінки Національного репозитарію академічних текстів та/або сторінки офіційного вебсайту, де розміщено електронний примірник академічного твору (творів), індекс DOI публікації, щодо якої (яких) подавалося повідомлення.

Під офіційним вебсайтом для цілей Положення цього Порядку розуміється вебсайт, призначений для легального розміщення наукових публікацій – вебресурс репозиторію, бібліотеки, журналу, музею, наукової установи, Університету, органу влади або їх структурних підрозділів тощо;

6) посилання на вимоги до відповідних академічних творів, чинні на момент присудження наукового ступеня, ступеня вищої освіти або присвоєння вченого звання;

7) бібліографічні описи академічних творів, які є джерелами неправомірного використання наукових текстів, ідей, розробок, наукових результатів і матеріалів, наукового (творчого) результату інших авторів без відповідного посилання (академічного плагіату) (далі – джерело плагіату), та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію;

8) URL-адреса вебсторінки офіційного вебсайту, де розміщено в електронній формі джерело плагіату (індекс DOI такої публікації) та/або інформацію про фабрикацію, фальсифікацію, або електронну копію такого джерела.

У випадку розміщення джерела плагіату за URL-адресою вебсторінки іншого ніж офіційний вебсайт, таке джерело повинно містити:

- повний текст твору;
- вказівку на авторство;
- вказівку на дату підписання до друку (якщо видання, де розміщено твір, її містить) або дату оприлюднення твору, створеного автором (авторами) для розміщення на вебсайті;
- вихідні відомості видання (або титульну сторінку рукопису дисертації, першу і другу сторінки автореферату);
- зміст видання (або рукопису дисертації).

Для публікації, створеної автором (авторами) для розміщення на вебсайті, вимоги абзаців шостого–сьомого цього підпункту не застосовуються.

У разі відсутності джерела плагіату у мережі Інтернет, до повідомлення додається примірник такого джерела або його копія (у тому числі електронна), про що зазначається у повідомленні. У випадку надання копії, у повідомленні має бути зазначено, що вона ідентична примірнику. Доведення ідентичності електронної копії з примірником покладається на заявника.

До повідомлення додаються:

- порівняльна таблиця із наведенням фрагментів академічного твору (творів) та відповідних фрагментів джерел академічного плагіату та/або відомостей про фабрикацію, фальсифікацію;
- копія академічного твору, на підставі та/або з урахуванням якого було присуджено науковий ступінь, ступінь вищої освіти, присвоєно вчене звання, про наявність у якому порушення академічної доброчесності подавалося повідомлення;
- примірники або копії джерел академічного плагіату. Примірник або копія джерела академічного плагіату, відсутнього в мережі Інтернет, має

відповідати вимогам, встановленим абзацами третім–восьмим підпункту 8 цього пункту.

2.4. Повідомлення з додатками подається (надсилається) до Університету у паперовій чи електронній формі за підписом фізичної особи або керівника юридичної особи відповідно (для повідомлень у електронній формі – з накладенням електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису або електронної печатки юридичної особи). Датою надходження повідомлення є дата його реєстрації в Університеті.

2.5. Комісія Університету здійснює перевірку повідомлення на дотримання вимог пунктів 2.1. – 2.4. Порядку та у строк до десяти робочих днів від дати надходження приймає рішення про прийняття повідомлення до розгляду або про залишення без розгляду та оприлюднює його на офіційному сайті Університету.

У разі залишення уповноваженим органом повідомлення без розгляду у такий самий строк заявник інформується про прийняте рішення та його підстави.

У разі прийняття уповноваженим органом повідомлення до розгляду копія повідомлення надсилається особі, стосовно якої надійшло повідомлення, якщо відомий спосіб зв'язку з нею.

2.6. Комісія у разі прийняття до розгляду повідомлення щодо наявності у дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікаціях, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації протягом п'яти робочих днів також вносить інформацію до інформаційної системи НАЗЯВО «naqa.svr».

2.7. З метою розгляду повідомлення Комісія:

1) має право одержувати в установленому законодавством порядку документи та матеріали, необхідні для розгляду повідомлення;

2) має право залучати зовнішніх експертів для встановлення наявності або відсутності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

3) має право використовувати відповідне програмне забезпечення для перевірки відомостей, викладених у повідомленні, та аналізу академічного твору щодо наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

III. Розгляд повідомлення Комісією Університету

3.1. Комісія здійснює перевірку відомостей, викладених у повідомленні, та аналіз академічного твору щодо наявності академічного плагіату,

фабрикації, фальсифікації, і приймає рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення.

3.2. З метою запобігання конфлікту інтересів під час розгляду повідомлення та за потреби додаткового аналізу академічного твору на предмет наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, за рішенням Комісії можуть запрошуватися як експерти педагогічні, науково-педагогічні та/або наукові працівники інших університетів освіти, наукових установ.

3.3. У разі наявності у члена Комісії реального або потенційного конфлікту інтересів або за наявності інших підстав, що можуть свідчити про його упередженість під час розгляду подання, за рішенням Комісії він відводиться від відповідного розгляду.

Рішення про відвід члена Комісії Університету приймається на підставі письмової заяви особи, яка подавала повідомлення, особи, стосовно академічного твору якої розглядається повідомлення, або заяви про самовідвід члена уповноваженого органу. Заява подається до початку розгляду повідомлення на засіданні Комісії Університету.

Член Комісії Університету не бере участі у вирішенні питання щодо власного відводу або самовідводу.

3.4. Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення по суті на засіданні Комісії Університету та проєкт рішення Комісії не пізніше ніж за три робочі дні до дати розгляду Комісією надсилаються засобами електронного зв'язку (поштою) заявнику та особі, стосовно якої розглядається повідомлення, якщо спосіб зв'язку з особою відомий.

Інформація про дату, час і місце розгляду повідомлення на засіданні Комісії у той самий строк оприлюднюється на вебсайті Університету.

Участь зазначених осіб не є обов'язковою. Вказані особи вважаються повідомленими про дату, час і місце засідання Комісії з дня, наступного за днем інформування (засобами зв'язку, або шляхом оприлюднення відповідної інформації на вебсайті Університету – якщо спосіб зв'язку із особою невідомий).

3.5. Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення Комісією, мають право особисто або через свого представника:

- бути поінформованою про початок процедури розгляду повідомлення;
- бути поінформованою про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду повідомлення;
- ознайомлюватися з усіма матеріалами щодо інформації у повідомленні стосовно наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в

академічному творі та результатів перевірки повідомлення уповноваженим органом, надавати до них зауваження,

- надавати усні та письмові заперечення, пояснення або відмовитися від їх надання;

- брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності.

3.6. Засідання Комісії, де розглядається повідомлення по суті, складається з відкритої та закритої частин.

Заявник та особа, стосовно якої розглядається повідомлення, їх представники мають право бути присутніми на відкритій частині засідання. На запрошення Комісії можуть бути присутні інші особи.

3.7. Розгляд повідомлення починається з доповіді про підстави прийняття повідомлення до розгляду, встановлені та досліджені обставини, а також висновку по суті питання.

Головуючий може надати заявнику та особі, стосовно якої розглядається повідомлення, їх представникам, слово для пояснень та відповіді на запитання.

3.8. Комісія Університету на закритій частині засідання за наслідками розгляду повідомлення по суті приймає одне з таких рішень:

- про позбавлення особи, щодо якої подано повідомлення, наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням відповідного академічного твору,
- у разі встановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації;

- про відмову у позбавленні такої особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого звання - у разі невстановлення наявності академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації.

Рішення Комісії має бути обґрунтованим, ухваленим на підставі доказів, повно і всебічно досліджених у процесі розгляду повідомлення.

Рішення Комісії оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття. Рішення щодо дисертації доктора філософії (захист якої був проведений у разовій спеціалізованій вченій раді, утвореній після 31 грудня 2022 року) та/або наукових публікацій, в яких висвітлені наукові результати такої дисертації, протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття також вноситься до інформаційної системи НАЗЯВО «naqa.svr».

Рішення Комісії Університету про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого звання набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено.

3.9. Рішення Комісії про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, вченого звання, а також бездіяльність Комісії щодо ухвалення такого рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення може бути оскаржено до НАЗЯВО протягом 30 календарних днів з дня оприлюднення рішення чи спливу строку на розгляд повідомлення.

Рішення Комісії Університету про позбавлення або про відмову у позбавленні ступеня вищої освіти або бездіяльність Комісії щодо ухвалення такого рішення протягом шести місяців з дня отримання відповідного повідомлення може бути оскаржено до вищого колегіального органу управління (Вченої ради, педагогічної ради, наукової ради тощо) відповідного Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення або спливу строку на розгляд такого повідомлення.

Матеріали справ про порушення академічної доброчесності зберігаються в Університеті в електронній та (за потреби) паперовій формі не менше десяти років з дня прийняття уповноваженим органом остаточного рішення, а матеріали справ, у яких застосовано санкції у вигляді позбавлення наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого або педагогічного звання, безстроково.

3.10. З метою обліку встановлених фактів порушень академічної доброчесності в Університеті ведеться внутрішній облік у формі електронного журналу (далі – Журнал).

Журнал ведеться уповноваженим органом і містить такі відомості про кожний встановлений факт порушення:

- дата і номер рішення уповноваженого органу;
- відомості про особу, стосовно якої встановлено факт порушення (прізвище, ім'я, по батькові; статус – працівник, здобувач освіти, вступник, експерт, із зазначенням посади чи рівня освіти);
- вид порушення академічної доброчесності;
- стисла інформація про обставини вчинення порушення;
- застосовані заходи реагування (санкції) та строк їх дії;
- відомості про оскарження рішення та результати оскарження (за наявності);
- відомості про фактичне виконання рішення.

Журнал використовується для забезпечення виконання санкцій із встановленим строком дії; перевірки виконання обмежень при призначенні на керівні посади Університету; перевірки на наявність встановлених фактів порушень академічної доброчесності щодо кандидатів на посади наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників Університету; підготовки аналітичних та статистичних матеріалів для Вченої ради Університету та

ректора; обміну інформацією з Реєстром суб'єктів академічної діяльності, до яких застосовано санкції за порушення академічної доброчесності, що ведеться центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки.

Обробка персональних даних, що містяться у Журналі, здійснюється з дотриманням законодавства про захист персональних даних.

IV. Розгляд уповноваженим органом рішення НАЗЯВО

4.1. Комісія Університету протягом 10 робочих днів з дня отримання Університетом рішення НАЗЯВО за результатами розгляду скарги на рішення Комісії зобов'язана його розглянути та прийняти рішення:

- про позбавлення особи наукового ступеня та/або вченого звання, що було присуджено (присвоєно) на підставі та/або з урахуванням академічного твору (академічних творів), в якому (яких) НАЗЯВО було встановлено наявність академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації;

- про відмову у позбавленні особи наукового ступеня та/або вченого звання у разі невстановлення НАЗЯВО наявності академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації в академічному творі (академічних творах), на підставі та/або з урахуванням якого (яких) присуджено науковий ступінь, присвоєно вчене звання.

Рішення Комісії про позбавлення особи наукового ступеня, ступеня вищої освіти, вченого звання набирає чинності наступного робочого дня з дня спливу строку для його оскарження, якщо його не було оскаржено.

4.2. Рішення Комісії може бути оскаржено до Вченої ради Університету протягом 30 календарних днів з дня його оприлюднення.

4.3. Вчена рада Університету розглядає скаргу та за результатами розгляду приймає рішення шляхом таємного голосування. Таке рішення не потребує введення в дію керівником Університету та оприлюднюється на офіційному веб-сайті Університету протягом п'яти робочих днів з дня його прийняття.

Рішення за результатами розгляду скарги набирає чинності з дня його оприлюднення на офіційному веб-сайті Університету.

5. Заключні положення

5.1. Цей Порядок затверджується Вченою радою та вводиться в дію наказом ректора ХДАЕУ.

5.2. Порядок оприлюднюється на офіційному вебсайті ХДАЕУ не пізніше ніж через 5 робочих днів з дня його затвердження.

5.3. Норми цього Порядку застосовуються з 31 липня 2026 року – дня введення в дію Закону №4742-IX.

5.4. Розгляд повідомлень про порушення академічної доброчесності, вчинені до набрання чинності Законом №4742-IX, здійснюється з дотриманням гарантій і прав суб'єктів академічної діяльності, визначених цим Порядком. У разі встановлення факту порушення академічної доброчесності, вчиненого до набрання чинності Законом №4742-IX, застосовується та міра відповідальності, яка на момент вчинення порушення була передбачена законом.

5.5. Зміни та доповнення до цього Порядку вносяться у тому ж самому порядку, що й його ухвалення.

Проект прийнято на засіданні науково-методичної ради ХДАЕУ протокол № 7 від 28.08.2026